

Spiegelende liefde

TEKST LINDA DE WAART
FOTOGRAFIE MARJO VAN DE PEPEL

Pas dertien jaar is Joey als hij verslaafd raakt aan wiet. Moeder Linda van der Niet (41) ziet hem in sneltreinvaart afglijden. Zijn lieve, zorgzame karakter maakt plaats voor emotieloze hardheid. Hij raakt betrokken bij een vechtpartij en komt in aanraking met justitie. Als hij Linda's laatste geld steelt, is de maat vol. Joey wordt opgenomen in Yes We Can Clinics.

'Joey is een mooie, lieve jongen met een klein hartje. Samen zijn we een echte twee-eenheid. Om iets onbenulligs kunnen we dubbel liggen van de lach. En een half woord is genoeg om te begrijpen wat er bij de ander speelt. Maar het afgelopen jaar sloot Joey zich steeds verder voor me af. Het leek wel of hij niets voelde en hij kon enorm lelijk tegen me doen. Hij kwam afspraken niet na, jatte geld uit mijn portemonnee en loog erop los. Soms kreeg ik hem 's ochtends zijn bed niet uit. Hij schold me de huid vol en schopte naar me, net zolang tot ik zijn school belde en hem ziek meldde. Zijn cijfers gingen achteruit en hij maakte ruzie met leraars en leerlingen. Op het laatst kreeg ik bijna dagelijks telefoontjes van school, de politie of Bureau Jeugdzorg. Mijn zoon had gespijbeld en was betrokken bij een vechtpartij. Hij had brand gesticht en uiteindelijk werd hij zelfs gesnapt bij een poging tot woninginbraak. Joey maakte er een potje van. Omdat ik zelf jarenlang actief verslaafd was, had ik snel in de gaten welke weg hij bewandelde. Joey was mijn levensgrote spiegel, ik herkende zijn gedrag uit duizenden. Toch hield ik hem lange tijd de hand boven het hoofd. Ik ging zelfs af en toe naar de coffeeshop, wiet voor hem halen. Ik deed alles om de lieve vrede thuis te bewaren, maar het was al te laat.'

DOODSANGSTEN

'In zijn jonge leven heeft Joey veel narigheid gekend. Zijn vader en ik waren beiden verslaafd. Wij scheidden toen hij klein was, maar Joey bleef nog vaak bij hem slapen. Achteraf bleek dat zijn vader zich bezighield met criminele praktijken; hij stal koper en verkocht dat door. Joey heeft zijn vader vaak moeten helpen met het strippen van koperen voorwerpen. Hij gebruikte drugs waar onze zoon bij was en er kwamen ook andere verslaafden over de vloer. Joey zag dingen die kinderen niet horen te zien. Op een avond lag zijn vader out op de bank. Joey probeerde hem wakker te krijgen en dat lukte niet. Amper zes jaar oud was hij aan zijn lot overgelaten, hij stond doodsangsten uit. Gelukkig wist hij mij te bereiken en heb ik hem daar weggehaald. De politie is het huis binnengegaan en heeft zijn vader weer wakker gekregen. Daarna belde een wijkagent ons op om te vertellen over de situatie in dat huis. Het was er ontzettend onveilig en ongezond voor een kind. Sindsdien heb ik het contact op een lager pitje gezet. Joey mocht zijn vader eens per twee weken zien

en ook alleen overdag. Ik wilde niet dat hij daar ooit nog een nacht doorbracht.'

VRESELIJKE DIP

'Mijn verslaving begon na de geboorte van Joey. Vlak voor ik ontdekte dat ik zwanger was, overleed mijn oma. Ze betekende veel voor me en het wierp een zwarte schaduw over de zwangerschap. Na de bevalling belandde ik in een vreselijke dip. Ik ging veel uit om het nare gevoel kwijt te raken en zo kwam ik in aanraking met xtc en speed. Bijna vier jaar gebruikte ik dagelijks tot ik zelf tot inkeer kwam. Ik was als de dood dat de Kinderbescherming Joey bij me zou weghalen, dus stopte ik mijn gebruik. Een tijdlang was ik clean. Ik kreeg een relatie met een lieve man en alles ging voorspoedig. Alleen dronk hij graag bier. Voor de gezelligheid deed ik mee, maar dat liep volstrekt mis. Ik raakte verslaafd aan alcohol. Zeven jaar vocht ik tegen de drank. Het was vergeefs. Ik kon de verslaving niet de baas, niet in mijn eentje.'

MOEDERGEVOEL

'Joey maakte verschrikkelijke dingen met me mee, met als absoluut dieptepunt mijn rock bottom. Ik was vier dagen onderweg met speed en had daaroverheen nog een fles wodka gedronken. De hele nacht voerde ik gesprekken met mensen die er niet waren. Ondertussen probeerde ik het huis op te ruimen. Ik had mijn handen vol met glazen toen ik in de keuken onderuit ging. Daar lag ik tussen de scherven, het was een wonder dat ik niet gewond was. Hysterisch begon ik te huilen, ik kon niet meer stoppen. Joey werd er wakker van en vond me tussen al dat kapotte glas. Hij hielp me overeind, zette me onder de douche en stopte me daarna in bed. De volgende dag vertrok hij om bij zijn

'Zelfs mijn laatste centen stal Joey uit mijn portemonnee'

opa en oma te gaan wonen. Ik was alles kwijt. Met mijn ouders had ik nauwelijks contact en mijn zusje wilde niets met me te maken hebben. En nu woonde mijn eigen zoon (toen elf jaar oud) niet meer bij me thuis. Hij kon het gewoon niet aan. Ik besepte dat ik er alleen niet uitkwam en belde met een kliniek. Binnen drie weken kon ik in Castle Craig in Schotland terecht. Daar ben ik me voor het eerst echt moeder gaan voelen. Heel Joey’s leven waren de rollen omgekeerd. Hij zorgde voor mij terwijl het mijn taak was om voor hem te zorgen. Ik nam me voor om bij thuiskomst de moeder te zijn die hij al die tijd niet had gehad. Maar eenmaal terug kreeg ik daar de kans niet voor. Mijn zoons lieve karakter had plaatsgemaakt voor emotieloze hardheid. Ik drong niet tot hem door.’

ENORME ZAK CANNABIS

‘Joey gleed steeds verder af. Hij was dertien jaar oud, graatmager en blowde iedere dag. Het liefst hing hij op straat rond met vrienden. Ik probeerde met hem te praten, maar hij liet me niet toe. Niets interesseerde hem meer. De reeks incidenten werd steeds langer. Mijn zoon was ondertussen een bekende bij de politie, had een taakstraf en twee jaar voorwaardelijk. Iedere dag was ik bang voor wat hij nu weer zou uitspoken. Op een bepaald moment zaten we krap bij kas. We moesten een week door zien

‘Joey gleed steeds verder af. Hij was dertien jaar oud, graatmager en blowde iedere dag’

te komen met vijftig euro; mijn laatste geld. Zelfs die laatste centen stal Joey uit mijn portemonnee. Natuurlijk ontkende hij in alle toonaarden, maar die avond was de maat vol. Ik kwam thuis van een meeting en in de hal kwam de wietlucht me al tegemoet. Ik doorzocht Joey’s jaszakken en vond een enorme zak cannabis. In de huiskamer hing Joey met bloeddoorlopen ogen op de bank. Hij had alle ramen opengezet en flink met deodorant gespoten in de hoop dat ik niks zou merken. Ik was in alle staten en hield hem de grote zak wiet voor. ‘Dus hier is mijn vijftig euro!’, riep ik. ‘En hoe moeten we nou de week doorkomen?’ Joey werd boos en begon te schreeuwen. Ik probeerde de wiet door de wc te spoelen, hij griste de zak uit mijn

handen. Lang verhaal kort; uiteindelijk is mijn vader gekomen om de boel te sussen. De volgende dag heb ik de jongerenkliniek gebeld. Net als toen ik naar Schotland ging, was ik weer op een punt gekomen dat ik het zelf niet kon oplossen. Een paar dagen later zaten we in Eindhoven voor een intake.”

HARDDRUGS

‘In het begin vond Joey het vette onzin. Hij wilde niet naar een kliniek, want hij was niet verslaafd, vond hij. De casemanager heeft hem tijdens de intake overtuigd dat hij het toch moest doen. Zijn gedrag was destructief. Bovendien zou Joey in de kliniek zijn verleden leren verwerken. Dat laatste haalde hem over de streep. Als er een ding duidelijk was, dan was het wel dat hij doodongelukkig was door alles wat hij had meegemaakt. Hij wilde zich weer gelukkig voelen en tekende de opnamepapieren. Momenteel zit hij bijna zes weken in de kliniek en het gaat goed. Laatst heb ik hem gezien tijdens de familiedag. Hij heeft alle shit opgebiecht die hij de afgelopen tijd heeft uitgehaald. Zo vertelde hij bijvoorbeeld dat hij ook harddrugs gebruikte. Iets waarvan hij altijd zei dat hij dat nooit zou doen. Voor de poging tot woninginbraak had hij in tweeënhalve dag tien pillen geslikt. Zijn geluk was dat het slechte pillen waren. Was het zuiver spul geweest, dan had hij het waarschijnlijk niet overleefd. Een lichaam in de groei kan dat helemaal niet aan. Hij vertelde ook dat hij zijn gevoel had willen uitschakelen om het verdriet en de pijn van het verleden niet te voelen. Blowen was daar perfect

veranderen. Hoe moeilijk het ook is, ik kan het verleden niet terugdraaien. Ik accepteer dus dat hem dit is overkomen en voel me niet meer schuldig. Het Gebed om Kalmte helpt me hierbij.’

ZIJN HERSTEL IS ZIJN HERSTEL

‘De eerste vijf weken dat Joey in de kliniek zat, mochten we geen contact met elkaar hebben. Zelfs niet met onze verjaardagen. Hoewel ik hem erg miste, was het toch fijn. Zo kon ik alles beter loslaten. Het eerste wat ik deed, was mijn portemonnee open en bloot op tafel leggen. Wat voelde dat bevrijdend! Eindelijk had ik tijd voor mezelf en hoefde ik niet bang te zijn voor ‘slechtnieuws-telefoontjes’. Mijn boosheid ebde weg. Gedurende de familiedag heb ik zelf ervaren dat mijn zoon keihard bezig is om zijn gedrag te verbeteren. Mijn oude, vertrouwde Joey is terug. Hij straalt en ziet in dat hij het waard is om voor te vechten. Ik vind hem dapper, ben supertrots op hem en kan haast niet wachten tot hij thuis is. Wel houd ik er rekening mee dat hij terug kan vallen; ik heb geen irreële verwachtingen. Hij is net veertien geworden, nog hartstikke jong. We bekijken het dus met de dag, just for today. En iedere dag dat het goed gaat, is mooi meegenomen. De basis voor een gezond leven wordt nu in de kliniek gelegd. Hopelijk pikt hij het direct op waardoor hem de rest van zijn leven veel ellende bespaard blijft. Mijn eigen verslaving heeft als voordeel dat ik Joey straks beter kan bijstaan als hij weer thuis is. Ik sta sterk in mijn herstel

‘In tweeënhalve dag slikte hij tien pillen. Gelukkig waren het slechte pillen, anders had hij het niet overleefd’

voor. Het was erg emotioneel, maar ik ben blij dat de lucht nu geklaard is. Met twee verslaafde ouders zou je haast denken dat Joey’s verslaving onvermijdelijk is. Desondanks hoop je als moeder dat dit niet gebeurt. Mijn hart breekt bij de gedachte dat hij hetzelfde door moet maken als ik. In eerste instantie voelde ik me daar ook schuldig over. Ik probeerde het goed te maken door minder streng voor hem te zijn en dure kleding voor hem te kopen. Ik wilde hem zoveel mogelijk behagen. Nu snap ik dat dit niet de oplossing is. Sterker; door minder strikt te zijn, is het voor hem makkelijker om in zijn gebruik te vluchten. Via mijn twaalf stappen heb ik geleerd datgene te aanvaarden wat ik niet kan

en kan hem daarmee ondersteunen. Maar ik weet ook dat zijn herstel zijn herstel is. Daar moet ik me niet in mengen. Ik leg hem dus niets op, maar steek mijn hand naar hem uit. Hij beslist zelf of hij hem pakt. Verder wil ik gewoon zijn moeder kunnen zijn. Hij heeft zo lang op mij gepast, nu draaien we dat om. Onze verhouding moet weer gezond worden. Joey wil ook niets liever dan dat. Weet je, mijn oma zei altijd: ‘Het kan zo donker niet wezen of het wordt altijd weer licht’. Ze had gelijk. Het leven kan niet constant moeilijk zijn, er komt een moment dat het omslaat. Wie weet is dat moment nu aangebroken.’ ■

